

NÂNG CAO NĂNG LỰC HỘI NHẬP CỦA DOANH NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH ĐẮK LẮK THÔNG QUA TÁC ĐỘNG TỪ THỂ CHẾ

PHẠM CÔNG THÀNH

Văn phòng HĐND và UBND phường Tân An, tỉnh Đắk Lắk

Office of the People's Council and People's Committee of Tan An Ward, Dak Lak Province

Ngày nhận bài: 8/6/2026

Ngày sửa bài: 26/6/2026

Ngày duyệt đăng bài: 9/7/2026

Tóm tắt:

Bài viết tập trung phân tích, đánh giá tác động của các yếu tố thể chế đến năng lực hội nhập của các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk trong không gian phát triển mới sau khi hợp nhất đơn vị hành chính cấp tỉnh và chuyển đổi sang mô hình quản lý hai cấp. Bằng phương pháp nghiên cứu định tính kết hợp minh họa định lượng, bài viết chỉ ra những điểm nghẽn giao thời về quy hoạch đất đai, hạ tầng số, đồng thời ghi nhận những cải cách đột phá giúp doanh nghiệp tối ưu hóa chuỗi cung ứng từ vùng nguyên liệu nội địa xuống cảng biển. Kết quả nghiên cứu cho thấy, việc hoàn thiện thể chế và nâng cao hiệu quả thực thi chính sách tại địa phương là chìa khóa then chốt giúp doanh nghiệp bứt phá, tận dụng tối đa lợi thế từ các Hiệp định thương mại tự do (FTA) thế hệ mới.

Từ khóa: thể chế, năng lực hội nhập, doanh nghiệp, Đắk Lắk, mô hình hai cấp hội nhập kinh tế

Enhancing the international integration capacity of enterprises in Dak Lak Province through institutional impacts

Abstract:

This study examines the impact of institutional factors on the international economic integration capacity of enterprises in Dak Lak province following the consolidation of provincial administrative units and the transition to a two-tier local government model. Using qualitative analysis supplemented by quantitative illustrations, the study identifies transitional bottlenecks in land-use planning and digital infrastructure while highlighting institutional reforms that help enterprises optimize supply chains from inland production areas to seaports. The findings indicate that administrative streamlining, digitalized public services, integrated logistics planning, and improved policy implementation can reduce transaction costs and enhance enterprises' access to international markets. The study concludes that institutional improvement and more effective local policy enforcement are essential for enabling enterprises, particularly small and medium-sized firms, to capitalize on new-generation free trade agreements.

Keywords: institutions, integration capacity, enterprises, Dak Lak, two-tier local government, economic integration

1. Đặt vấn đề

Trong kỷ nguyên toàn cầu hóa hiện đại, việc tham gia vào các Hiệp định thương mại tự do thế hệ mới (New-generation FTAs) như EVFTA, CPTPP hay RCEP đã trở thành lộ trình bắt buộc đối với cộng đồng doanh nghiệp (DN) Việt Nam. Các hiệp định này mở ra không gian thị trường rộng lớn với mức thuế suất ưu đãi, song cũng đi kèm với hệ thống rào cản kỹ thuật khắt khe và áp lực cạnh tranh gay gắt. Để tồn tại và phát triển, nâng cao năng lực hội nhập của doanh nghiệp là yêu cầu mang tính sống còn.

Theo trường phái kinh tế học thể chế mới (New Institutional Economics), thể chế chính là "luật chơi" định hình hành vi, chi phối chi phí giao dịch và kiến tạo động lực phát triển cho doanh nghiệp. Một môi trường thể chế thông thoáng, minh bạch và nhất quán tại địa phương sẽ giải phóng các nguồn lực, giảm thiểu rủi ro pháp lý và đóng vai trò bệ phóng vững chắc cho doanh nghiệp vươn ra thị trường quốc tế. Đồng thời, việc vận hành bộ máy quản lý hai cấp (tỉnh và xã) theo thể chế mới đòi hỏi chính quyền tỉnh Đắk Lắk phải nỗ lực cải cách hành chính, tối ưu hóa quy hoạch, đẩy mạnh chuyển đổi số và hoàn thiện hạ tầng kết nối nhằm tạo điều kiện tối đa cho doanh nghiệp mở rộng quy mô, nâng cao năng lực hội nhập kinh tế quốc tế.

Bước sang giai đoạn phát triển mới, không gian kinh tế và cấu trúc thể chế của tỉnh Đắk Lắk đã trải qua một bước ngoặt quan trọng. Sự ra đời của Nghị quyết số 202/2025/QH15 của Quốc hội về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh và Nghị quyết số 203/2025/QH15 về việc kết thúc hoạt động của đơn vị hành chính cấp huyện trong cả nước (chính thức có hiệu lực từ ngày 01/07/2025) đã tái cấu trúc toàn diện địa giới và mô hình quản lý của địa phương.

Với việc hợp nhất toàn bộ diện tích và dân số của tỉnh Phú Yên vào tỉnh Đắk Lắk (giữ tên gọi Đắk Lắk), địa phương không chỉ giữ vững vị thế trung tâm vùng Tây Nguyên mà còn vươn mình ra biển lớn, sở hữu một hệ sinh thái kinh tế hoàn chỉnh: vừa có vùng nguyên liệu nông sản xuất khẩu chủ lực (cà phê, hồ tiêu, trái cây), vừa có lợi thế kinh tế biển với hệ thống cảng nước sâu (cảng Vũng Rô). Đồng thời, việc chuyển đổi sang mô hình quản lý hai cấp (tỉnh và xã/phường) đòi hỏi chính quyền tỉnh Đắk Lắk phải tái cấu trúc toàn diện quy trình hành chính, đẩy mạnh chuyển đổi số để tạo điều kiện tối đa cho doanh nghiệp mở rộng quy mô, nâng cao năng lực hội nhập kinh tế quốc tế.

2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này áp dụng phương pháp nghiên cứu định tính kết hợp với minh họa dữ liệu định lượng nhằm đảm bảo tính khách quan và khoa học.

- Về dữ liệu thứ cấp: Nghiên cứu tổng hợp, phân tích các báo cáo kinh tế - xã hội chính thức của UBND tỉnh Đắk Lắk, Sách trắng Doanh nghiệp Việt Nam của Bộ Kế hoạch và Đầu tư, các báo cáo chuyên ngành từ Hiệp hội Cà phê - Ca cao Việt Nam (VICOFA), và dữ liệu khảo sát Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) từ VCCI.

- Về phương pháp phân tích: Sử dụng khung lý thuyết kinh tế học thể chế, đặc biệt là lý thuyết chi phí giao dịch, để đánh giá tác động của việc tinh giản bộ máy (từ 3 cấp xuống 2 cấp) và sự dịch chuyển không gian kinh tế đối với năng lực cạnh tranh, năng lực thích ứng hàng rào kỹ thuật của khối doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) trên địa bàn.

3. Thực trạng tác động của thể chế đến năng lực hội nhập của doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk

3.1. Tác động của thể chế đến năng lực quản trị và mở rộng thị trường quốc tế

Sự dịch chuyển từ một tỉnh miền núi thuần nông sang một siêu vùng kinh tế "từ rừng xuống biển"

theo Nghị quyết số 202/2025/QH15 đã đặt ra yêu cầu cấp bách đối với việc nâng cấp năng lực thể chế địa phương. Trong bối cảnh này, các chính sách của tỉnh trở thành nhân tố quan trọng, giúp doanh nghiệp tận dụng chuỗi cung ứng khép kín để hội nhập sâu rộng. Theo Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội của UBND tỉnh Đắk Lắk, sự cộng hưởng giữa thế mạnh nông sản và thủy sản, logistics duyên hải đã giúp kim ngạch xuất khẩu toàn tỉnh vượt mốc 2,3 tỷ USD.

Bảng 1. Diễn biến kim ngạch xuất khẩu và cấu trúc doanh nghiệp tỉnh Đắk Lắk (Giai đoạn 2023 - 2025)

Chỉ tiêu kinh tế/thể chế	Năm 2023	Năm 2024	Năm 2025
Tổng kim ngạch xuất khẩu (tỷ USD)	1,65	1,82	2,35
Trong đó: Nông sản chủ lực (cà phê, hồ tiêu)	1,30	1,41	1,68
Trong đó: Thủy hải sản & Logistics biển	-	-	0,42
Tổng số doanh nghiệp đang hoạt động (DN)	11.200	12.050	21.800 (sau hợp nhất)
Tỷ lệ doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) (%)	97,2%	97,1%	97,5%
Số lượng đơn vị hành chính trung gian (cấp huyện)	24	24	0 (mô hình 2 cấp)

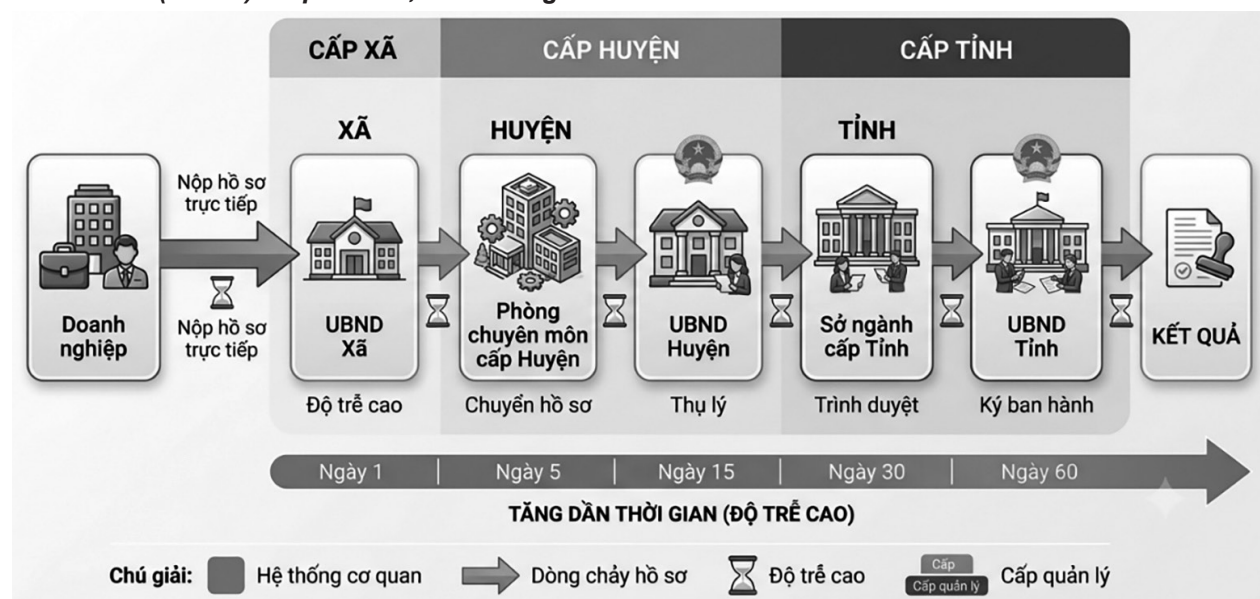
Nguồn: Tổng hợp từ Báo cáo của UBND tỉnh Đắk Lắk (2025) và Sách trắng Doanh nghiệp Việt Nam (2024)

Số liệu từ Bảng 1 cho thấy, bước nhảy vọt về quy mô doanh nghiệp (đạt 21.800 doanh nghiệp năm 2025) và kim ngạch xuất khẩu (ước đạt 2,35 tỷ USD). Sự gia tăng này là kết quả trực tiếp của việc hợp nhất địa giới, mở rộng không gian kinh tế. Tuy nhiên, bản chất nội lực nền kinh tế không thay đổi khi tỷ lệ doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs) vẫn chiếm đến 97,5%.

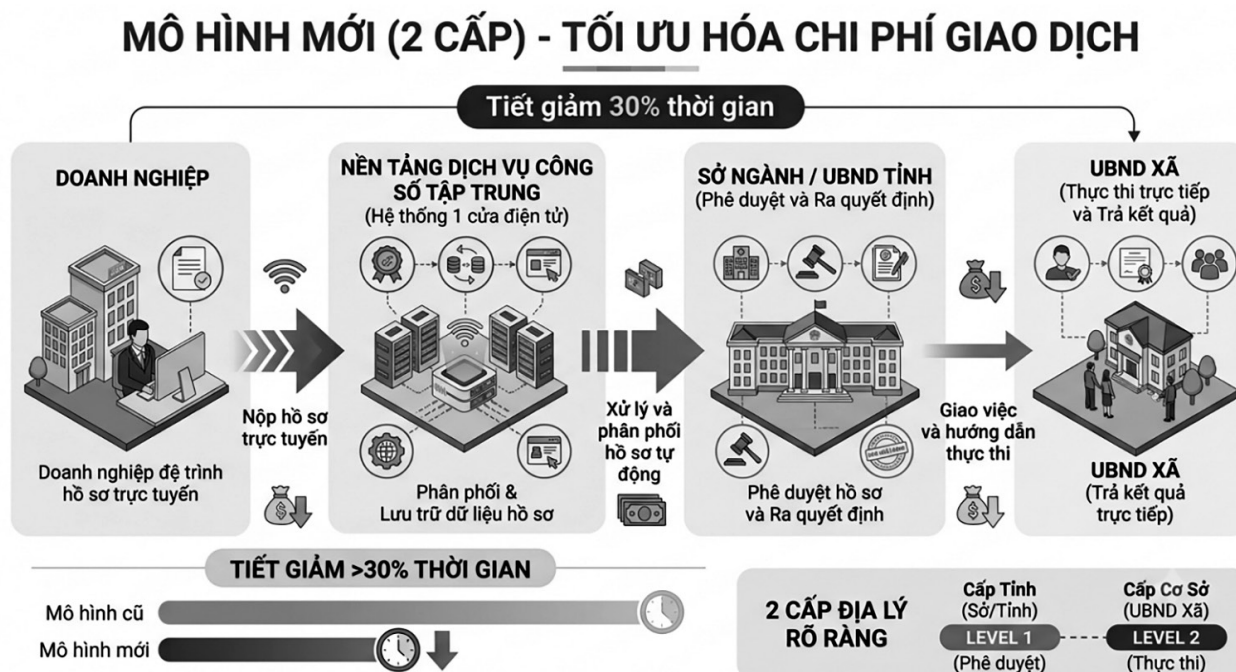
Điều này đặt ra một nghịch lý thể chế: lực lượng SMEs với nguồn vốn hạn hẹp và năng lực quản trị thấp đang phải trực tiếp đối mặt với các tiêu chuẩn quốc tế khắt khe mà không còn "bộ lọc" hay sự hỗ trợ phân tầng từ cấp huyện như trước.

Hình 1-2. Sơ đồ cấu trúc dịch chuyển dòng chảy thủ tục hành chính công

Mô hình cũ (3 CẤP) - Độ trễ cao, nhiều tầng nấc

Mô hình mới (2 CẤP) - Tối ưu hóa chi phí giao dịch (Tiết giảm 30% thời gian)

Về mặt tổ chức bộ máy, việc thực hiện Quyết định số 320-QĐ/TW của Bộ Chính trị về thành lập Đảng bộ tỉnh Đắc Lắc thống nhất đã giúp đồng bộ hóa các cơ quan chuyên môn. Cơ quan hải quan của tỉnh giờ đây quản lý trực tiếp cả cửa khẩu biên giới đất liền (Đắc Ruê) và hệ thống cảng biển (Vũng Rô). Sự hợp nhất này cho phép Sở Công Thương và Cục Hải quan ban hành các quy trình thông quan điện tử một cửa liên thông trực tiếp, cắt giảm đáng kể thời gian và chi phí phi thuế quan cho DN khi đưa hàng hóa ra thị trường quốc tế.

Một trong những tác động nổi bật nhất của thể chế trong giai đoạn này là việc hỗ trợ DN ứng phó và vượt qua các "hàng rào kỹ thuật kép" từ thị trường quốc tế. Chính quyền tỉnh đã nhanh chóng xây dựng khung pháp lý số hóa tập trung để đồng thời hỗ trợ DN đáp ứng quy định Chống phá rừng (EUDR) của Liên minh châu Âu đối với nhóm nông sản và các tiêu chuẩn Thẻ vàng IUU đối với nhóm khai thác thủy sản.

Dù không gian chính sách đã mở rộng, tác động của thể chế đến năng lực hội nhập của DN vẫn còn những "điểm nghẽn" giao thời. Theo Sách trắng Doanh nghiệp Việt Nam (Bộ Kế hoạch và Đầu tư, 2024), đặc thù kinh tế tỉnh hiện nay vẫn có đến hơn 97% là doanh nghiệp nhỏ và vừa (SMEs). Do việc chuyển đổi sang mô hình hành chính hai cấp, không còn cấp huyện làm trung gian, áp lực xử lý thông tin và hướng dẫn pháp lý dồn về các cơ quan cấp tỉnh và chính quyền 102 xã, phường.

Căn cứ theo Nghị quyết số 1660/NQ-UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, việc sắp xếp lại các xã mới đang trong giai đoạn ổn định tổ chức. Sự chênh lệch về hạ tầng số giữa các vùng lõi đô thị tập trung và các xã vùng sâu, vùng xa thuộc khu vực miền núi khiến khả năng tiếp cận, khai thác dữ liệu thị trường của một bộ phận DN SMEs vẫn bị hạn chế.

3.2. Tác động của thể chế đến năng lực cạnh tranh và tiếp cận nguồn lực của doanh nghiệp

So với hoạt động mở rộng thị trường, việc kiến tạo cơ chế để DN tiếp cận các nguồn lực sản xuất như vốn, mặt bằng, hạ tầng logistics là khía cạnh Đắc Lắc thể hiện rõ nhất vai trò "đòn bẩy", giúp DN gia tăng

nội lực cạnh tranh. Thành tựu chính sách lớn nhất kể từ khi vận hành bộ máy mới là việc xóa bỏ hoàn toàn rào cản hành chính liên vùng. Trước đây, việc vận chuyển nông sản từ cao nguyên xuống cảng biển đòi hỏi phải điều hòa chính sách giữa hai địa phương khác nhau. Hiện nay, thông qua cơ chế quản lý thống nhất của mô hình hai cấp, tỉnh đã ban hành quy hoạch đồng bộ tuyến hành lang kinh tế Quốc lộ 29, kết nối trực tiếp vùng nguyên liệu nội địa với cảng Vũng Rô.

Theo báo cáo Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) của Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI, 2025), cộng đồng DN đánh giá rất cao việc chính quyền tỉnh hợp nhất các Trung tâm Hành chính công, triển khai cơ chế "Một cửa liên thông xuyên hầm" kết nối trực tiếp dữ liệu từ cao nguyên xuống đồng bằng. Việc tinh gọn bộ máy, lược bỏ cấp huyện giúp các quyết định về giao đất, cho thuê đất và cấp phép đầu tư được thực hiện trực tiếp từ cấp tỉnh xuống cấp xã, giúp doanh nghiệp tiết giảm tới 30% chi phí logistics và thời gian chờ đợi thủ tục.

**Bảng 2. Biến động các chỉ số thành phần PCI của Đắk Lắk
ảnh hưởng đến năng lực hội nhập**

STT	Chỉ số thành phần PCI (Thang điểm 10)	Năm 2024	Năm 2025	Xu hướng và Tác động thể chế
1	Chi phí thời gian	6,85	8,20	Tăng mạnh nhờ vận hành mô hình 2 cấp, cắt giảm 30% thời gian chạy thủ tục.
2	Chi phí không chính thức	6,20	7,15	Cải thiện đáng kể do quy trình một cửa liên thông được số hóa toàn diện.
3	Hỗ trợ doanh nghiệp	5,90	6,50	Hệ thống dữ liệu tích hợp tiêu chuẩn EUDR và IUU phát huy tác dụng.
4	Tiếp cận đất đai	6,45	5,10	Giảm rõ rệt do độ trễ trong tích hợp quy hoạch rừng, đất nông nghiệp và không gian biển.

Nguồn: Trích xuất từ dữ liệu khảo sát cảm nhận doanh nghiệp của VCCI (2025)

Dữ liệu Bảng 2 chỉ ra kết quả về Chi phí thời gian (tăng từ 6,85 lên 8,20) nhờ quy trình một cửa liên thông số hóa. Tuy nhiên, Tiếp cận đất đai lại sụt giảm nghiêm trọng từ 6,45 xuống 5,10. Nguyên nhân là do xung đột pháp lý giữa quy hoạch rừng, quy hoạch đất nông nghiệp của vùng cao nguyên cũ với quy hoạch không gian biển và hạ tầng công nghiệp của vùng duyên hải mới chưa được khơi thông. Việc thiếu mặt bằng sạch và sự chưa rõ ràng trong quyền sử dụng đất khiến các SMEs gặp khó khăn trong việc xây dựng hệ thống kho bãi lưu trữ đạt chuẩn, trực tiếp cản trở việc đáp ứng các rào cản kỹ thuật như Quy định chống phá rừng của Liên minh Châu Âu (EUDR) hay chống khai thác hải sản bất hợp pháp (IUU).

Bên cạnh tối ưu hóa thủ tục, thể chế còn định hướng dòng vốn vào các khu công nghiệp trọng điểm. Thông qua các Nghị quyết chuyên đề của HĐND tỉnh về thu hút đầu tư, các dự án nhà máy chế biến sâu nông - thủy sản được quy hoạch tập trung tại các Khu công nghiệp lớn với ưu đãi miễn giảm tiền thuê đất và hỗ trợ hạ tầng kỹ thuật ngoài hàng rào. Hệ sinh thái công nghiệp phụ trợ dần hình thành trọn vẹn trong một đơn vị hành chính, giúp các DN vệ tinh dễ dàng tham gia vào chuỗi cung ứng toàn cầu.

Tuy nhiên, việc vận hành một cỗ máy thể chế quy mô lớn trong giai đoạn đầu cũng tạo ra những thách thức đáng kể. Cũng theo khảo sát PCI của VCCI, Chỉ số Tiếp cận đất đai hiện là bài toán cần tháo

gỗ. Việc tích hợp quy hoạch sử dụng đất (bao gồm quy hoạch 3 loại rừng ở vùng cao nguyên và quy hoạch không gian biển, đất ven biển vùng duyên hải) đang tạo ra sự chồng chéo tạm thời. Nhiều dự án FDI về nông nghiệp công nghệ cao và điện gió ven biển đang bị chậm tiến độ trong khâu đền bù, giải phóng mặt bằng do phải chờ đợi các nghị định hướng dẫn mới để đồng bộ hóa khung giá đất giữa hai vùng địa lý. Bên cạnh đó, quá trình chuyển đổi dữ liệu và phân cấp quản lý trực tiếp xuống cấp xã đôi khi còn gây ách tắc cục bộ. Tại các hội nghị đối thoại doanh nghiệp do UBND tỉnh tổ chức, nhiều DN phản ánh sự lúng túng của cán bộ công chức cấp xã khi tiếp nhận và xử lý trực tiếp các thủ tục thẩm định môi trường, do năng lực chuyên môn chưa kịp đáp ứng với khối lượng công việc vốn trước đây thuộc thẩm quyền cấp huyện. Khả năng tiếp cận các Quỹ hỗ trợ đổi mới công nghệ của khối DN nhỏ vẫn còn rào cản do các tiêu chí xét duyệt đang trong quá trình sửa đổi để phù hợp với định hướng kinh tế tổng hợp của tỉnh mới.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả tác động của thể chế đến năng lực hội nhập của doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk

Để nâng cao hiệu quả tác động của thể chế đối với năng lực hội nhập của doanh nghiệp tỉnh Đắk Lắk, trước hết địa phương cần xây dựng chiến lược quy hoạch không gian kinh tế tích hợp phù hợp với quy mô và định hướng phát triển mới. Cải cách thể chế chỉ phát huy hiệu quả khi được triển khai đồng bộ cùng hệ thống cơ sở dữ liệu đất đai, quy hoạch rừng và không gian biển thống nhất. Vì vậy, chính quyền tỉnh cần tập trung giải quyết dứt điểm các chồng chéo về pháp lý giữa vùng cao nguyên và vùng duyên hải, sớm ban hành khung giá đất đồng bộ nhằm khơi thông dòng vốn FDI và đẩy nhanh tiến độ các dự án hạ tầng logistics kết nối vùng nguyên liệu nội địa với cảng nước sâu Vũng Rô.

Ngoài ra, tỉnh cần chú trọng hoàn thiện bộ máy hành chính hai cấp và từng bước cải thiện năng lực thực thi chính sách tại cấp cơ sở phù hợp với thực tiễn hoạt động của doanh nghiệp. Đối với cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa, vốn chiếm hơn 97% tổng số doanh nghiệp trên địa bàn, tỉnh có thể ưu tiên đẩy mạnh số hóa toàn diện quy trình hải quan điện tử một cửa liên thông và đơn giản hóa thủ tục cấp chứng nhận xuất xứ hàng hóa. Đồng thời, việc thành lập các tổ công tác lưu động từ các sở, ngành cấp tỉnh để trực tiếp hỗ trợ chính quyền cấp xã xử lý các hồ sơ phức tạp về môi trường hay đất đai sẽ giúp tránh tình trạng ách tắc cục bộ, tạo dòng chảy hành chính thông suốt cho doanh nghiệp.

Nguồn nhân lực cũng là yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả thích ứng với thể chế và năng lực hội nhập quốc tế của doanh nghiệp. Bản thân các doanh nghiệp cần chủ động cấu trúc lại bộ máy nhân sự, tăng cường bồi dưỡng kiến thức về pháp luật thương mại quốc tế, biện pháp phòng vệ thương mại và quy tắc xuất xứ cho đội ngũ quản trị. Về phía địa phương, tỉnh cần đóng vai trò cầu nối để hình thành mạng lưới chuyên gia tư vấn pháp lý chất lượng cao, kết hợp giữa sự am hiểu thực tiễn địa bàn với luật pháp quốc tế để sẵn sàng đồng hành, bảo vệ quyền lợi doanh nghiệp trong các tranh chấp thương mại xuyên biên giới.

Ngoài ra, việc thực thi thể chế cần gắn liền với việc thúc đẩy các tiêu chuẩn phát triển bền vững và nâng cao tính minh bạch trong môi trường kinh doanh. Các doanh nghiệp xuất khẩu chủ lực của tỉnh cần chủ động xây dựng quy trình kiểm soát chuỗi cung ứng minh bạch, đầu tư chuyển đổi công nghệ xanh nhằm đáp ứng trọn vẹn các rào cản kỹ thuật khắt khe như quy định EUDR của châu Âu đối với nông sản hay tiêu chuẩn IUU đối với thủy sản. Sự tuân thủ này, kết hợp với các chính sách ưu đãi chọn lọc từ chính quyền đối với mô hình kinh tế tuần hoàn, sẽ là yếu tố cốt lõi giúp nâng cao uy tín thương hiệu sản phẩm Đắk Lắk, tạo niềm tin vững chắc để thu hút các làn sóng đầu tư chất lượng cao trong giai đoạn mới.

4. Kết luận

Hệ thống thể chế của tỉnh Đắk Lắk trong không gian kinh tế và mô hình quản lý mới đang đóng vai trò tạo đà mạnh mẽ, mang lại lợi thế cạnh tranh có tính bước ngoặt cho doanh nghiệp nhờ việc tối ưu hóa chuỗi giá trị từ rừng xuống biển. Để hiện thực hóa mục tiêu trở thành trung tâm kinh tế động lực kết nối Tây Nguyên và Duyên hải Nam Trung Bộ, việc nhanh chóng hoàn thiện thể chế hai cấp, đồng bộ quy hoạch đất đai và nâng cao năng lực thực thi chính sách tại cấp cơ sở là những nhiệm vụ trọng tâm. Song hành với sự chuyển mình của chính quyền, bản thân các doanh nghiệp cũng cần chủ động nâng tầm năng lực quản trị, bắt nhịp với quy mô hội nhập để biến các lợi thế thể chế thành sức mạnh cạnh tranh bền vững trên trường quốc tế ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Quốc hội khóa XV (2025), Nghị quyết số 202/2025/QH15, ngày 12/6/2025 về việc sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh (Hợp nhất tỉnh Đắk Lắk và tỉnh Phú Yên).

Quốc hội khóa XV (2025), Nghị quyết số 203/2025/QH15 ngày 16/6/2025 về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Hiến pháp Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (Kết thúc hoạt động của đơn vị hành chính cấp huyện).

UBND tỉnh Đắk Lắk (2025), Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội cuối năm 2025 của tỉnh Đắk Lắk (mới).

Bộ Chính trị (2023), Quyết định số 320-QĐ/TW ngày 18/6/2025 về việc thành lập Đảng bộ tỉnh Đắk Lắk trực thuộc BCH Trung ương Đảng trên cơ sở hợp nhất hai Đảng bộ Đắk Lắk và Phú Yên.

Hiệp hội Cà phê - Ca cao Việt Nam - VICOFA (2025), Báo cáo tổng kết tình hình xuất khẩu nông sản giai đoạn hành chính mới.

Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam - VCCI (2025), Báo cáo Chỉ số Năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (P1.0CI) và đánh giá cảm nhận của cộng đồng doanh nghiệp.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư (2024), Sách trắng Doanh nghiệp Việt Nam, Nhà xuất bản Thống kê.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội (2025), Nghị quyết số 1660/NQ-UBTVQH15 về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Đắk Lắk năm 2025.